

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.055/2021/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szilák Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Szilák Iván ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felperes címe) felperesnek – a Pozderka Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Pozderka Gábor ügyvéd) által képviselt **alperes** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 12.M.70.008/2020/30. számú ítélete ellen a felperes 33. sorszámú fellebbezése folytán meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú perköltségét 44.000 (negyvennégyezer) forintban, az alperes másodfokú perköltségét 44.000 (negyvennégyezer) forint + áfa összegben állapítja meg.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma a 2021. január 26-án kelt 12.M.70.008/2020/30. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest 450.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperes javára. Akként rendelkezett, hogy a feljegyzett illetéket és költséget az állam viseli.

[2] Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.208/2016/5. számú végzése alapján megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítás alapján az alábbi tényállást állapította meg.

[3] A felperes 2005. december 1-jétől állt munkaviszonyban az alperessel, üzletkötő munkakörben. Munkavégzésének helye az alperes ny.-i telephelye volt, és a munkaviszony létesítésével egyidejűleg nyilatkozatot tett arról, hogy a jutalékszabályzatot ismeri és azt tudomásul veszi.

[4] 2012. január 28-án szombaton – pontosan meg nem határozható időszakban – a felperes a D. nevű családnál tartózkodott. Hazaindulását követően 21 óra 15 perc körül Ny.-án az A. utcán a T. utca irányába haladva, a kereszteződésnél az „elsőbbségadás kötelező” táblát figyelmen kívül hagyva, összeütközött a T. utcán a K. út felől a D. nevű út irányába közlekedő, sofőr által vezetett személygépkocsival. A baleset következtében a felperes és a másik gépkocsiban utazó több sértett 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. A felperes gépjárművének elszállításáról - a helyszínelésről készült jegyzőkönyv tanúsága szerint - az általa megbízott D. nevű L. gondoskodott.

[5] A ny.-i Törvényszék a 3.Bf.308/2013/5. számú jogerős ítéletével a felperes bűnösségét állapította meg közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt.

[6] A felperes a 2012. július 7-én kelt meghallgatási jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy ügyfél ügyfelétől É.-ről tartott hazafelé, amikor a baleset történt. Ugyanilyen tartalmú nyilatkozatot tett a 2012. július 4-én kelt, munka- és tűzvédelmi vezető részére megküldött levelében.

[7] Az alperes a balesetet sem úti, sem üzemi balesetnek nem ismerte el a 2012. július 26-án kelt határozatával, mivel az nem hivatalos munkaidőben történt. Egyben a jogorvoslati kiiktatást is megadta a felperes részére. A felperes a balesettel kapcsolatos járadékigényét 2014-ben terjesztette elő az alperesnél, mint társadalombiztosítási kifizetőhelynél. Az alperes a 2014. június 26-án kelt határozatával az igényt elutasította, mert az útvonalterv alapján megállapította, hogy a felperes nem a legrövidebb úton közlekedett, egyben a részletes jogorvoslati kiiktatásról is tájékoztatást adott. A felperes a határozatot 2015. július 4-én vette át és fellebbezésében úgy nyilatkozott, hogy a baleset bekövetkeztekor a központi irodába tartott. A fellebbezés elbírálásra nem került és a felperes nem fordult bírósághoz sem felülvizsgálattal.

[8] A Kormányhivatal Munkaügyi Felügyelősége a balesetet kivizsgálva szintén nem állapította meg annak üzemi jellegét, a felperes fellebbezését a másodfokú szerv elutasította.

[9] A felperes 2014. május 20-án a fővárosi szervezeti egységhez való áthelyezési kérelmet nyújtott be az alperesnél. A ny.-i fiók igazgatója, fiókigazgató támogatta a kérelmet, azonban rávezette, hogy a felperes által gondozott szerződéseket más gondozóhoz fogja rendelni. Az alperes a kérelemnek helytadva a felperest áthelyezte b.-i szervezeti egységhez.

Az áthelyezést követően a felperesre 78 db szerződést és a gazdátlan állományból 173 db szerződést örökített át az alperes.

[10] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a 2012. január 28-án bekövetkezett baleset üzemi jellegének elismerésére, az azt követő keresőképtelen állapothoz köthető kártérítési igények, illetve a speratív (fenntartási) jutalék iránti igényekre vonatkozó kereseti kérelmeket elutasította. Döntését a balesettel kapcsolatos igények körében a közigazgatási hatósági eljárási szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 104. § (1) bekezdésére, 109. §-ára, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 51. § (1) és (2) bekezdésére, 52. § (1) és (2) bekezdésére, 53. § (1) és (2) bekezdésére, valamint 55. § (1) és (4) bekezdésére, továbbá a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 64. § (1)-(4) bekezdéseire, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 174. § (1)-(5) bekezdéseire alapította.

[11] Mindenekelőtt rámutatott, hogy a korábban eljáró másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében rögzítette, hogy jelen perben a közigazgatási eljárásban történeteknek csak annyiban van jelentősége, hogy az eljáró szervek ténymegállapításokat tettek a baleset üzemi jellege kapcsán. Figyelemmel arra, hogy a kereseti kérelem elbírálása során a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) XXIV. fejezete alapján a munkaügyi perekre vonatkozó szabályok alkalmazásával kellett eljárni, így nem volt lehetősége arra, hogy a munkáltató mint társadalombiztosítási kifizetőhely által meghozott határozatokat, illetve cselekményeket vizsgálja. A munkáltatónak a baleset üzemiségevel kapcsolatosan a Ket. szabályai szerint kellett eljárnia, ezen határozat felülvizsgálatára a Pp. XX. fejezete szerinti, a közigazgatási perekre vonatkozó szabályok szerint kerülhetne sor. Mindezek okán elutasította a baleseti táppénz és táppénzkülönbözet összegének megfizetésére, és a meghozott társadalombiztosítási határozat megváltoztatására vonatkozó keresetet.

[12] Az alperes közigazgatási eljárás során kifejtett tevékenységét így nem vizsgálhatta, azonban az Mvt. 64. §-ának rendelkezései értelmében azt vizsgálnia kellett, hogy a felperes balesete üzemi balesetnek tekinthető-e. A jogszabály ugyanis annak kivizsgálását, hogy a munkavállalót a foglalkozása körében végzett munka közben, vagy azzal összefüggésben érte, illetve munkába vagy onnan lakására menet közben szenvedte el a balesetet (úti baleset), a munkáltató kötelezettségévé teszi. Utalt arra, hogy a közlekedési baleset gondatlan okozásának vétsége miatt indult büntető eljárásban jogerős ítélet állapította meg, hogy a felperes 2012. január 28-án 20 óra 15 perc körüli időben balesetet okozott az elsőbbségadás elmulasztása miatt a védett úton közlekedő gépjárműnek. Ezért azt kellett vizsgálni a perbeli esetben, hogy a baleset bekövetkezését megelőzően a felperes munkát végzett-e, és innen a legrövidebb úton tartott-e a lakására. Ehhez nem volt elegendő annak bizonyítása, hogy a felperes ügyfélnél tartózkodott, mert azt is igazolni kellett, hogy a balesetet megelőzően munkát végzett.

[13] A felperes személyes előadását, miszerint a baleset napján É.-ről hazaindulva még D. nevű Cs.-vel és D. nevű L.-val is találkozott, akikkel egy megtakarítási szerződéssel kapcsolatban tárgyalt és innen tartott hazafelé, azaz a balesetet megelőzően munkát végzett, nem támasztotta alá tanú tanúvallomása és közjegyző előtt tett nyilatkozata sem. A tanú vallomása és a felperes személyes nyilatkozata több ponton eltért egymástól és kizárólag az a következtetés volt levonható belőlük, hogy a felperes a baleset napján járt a D. nevű családnál. Az üzletkötési tevékenységet az a körülmény is cáfolta, hogy a felperes nyilvántartást nem vezetett kötelezettsége ellenére, és a szokásos értekezleten sem számolt be a D. nevű családnál tett látogatásáról. Mindezt megerősítette üzleti vezető üzleti vezető 2012. július 17-én kelt meghallgatásáról készült jegyzőkönyv is, amelyben úgy nyilatkozott, hogy a balesetről a felperes barátnője tanú értesítette telefonon, akivel a baleset helyszínén D. nevű L.-val együtt kipakolták az autóban lévő iratokat, és a gépkocsi elszállításáról is együtt intézkedtek. Mindezt a büntető bírósági iratok is alátámasztották. Következésképp nem életszerű, hogy a felperes és D. nevűék között kizárólag üzleti kapcsolat volt, és a felperes maga is úgy nyilatkozott, előfordult, hogy kávéztak és beszélgettek, illetve tanú a kórházban is meglátogatta.

[14] A felperes szavahihetőségének értékelésekor nyomatékosan vette figyelembe, hogy a felperes szándékosan megtévesztette a munkáltatóját a balesetet megelőző események kapcsán és nem volt bizonyított, de nem is életszerű az a felperesi magyarázat, hogy D. nevű L. nevét azért nem említette a bírósági eljárást megelőzően, mert D. nevű L. megkérte erre. Így megállapította, hogy a felperes balesete sem üzemi, sem úti balesetnek nem tekinthető, a felperes ugyanis nem bizonyította, hogy a baleset a munkavégzésével összefüggésben érte, így a baleseti táppénz különbözetéből eredő kártérítési igény megalapozatlan volt.

[15] Az Mt. 174. §-a alapján a kárfelelősségi szabályok értelmében azt is vizsgálta, hogy a munkáltató felel-e a felperesnél bekövetkezett kárért, és arra figyelemmel, hogy a felperes nem végzett munkát a balesetet megelőzően, arra a megállapításra jutott, hogy kára nem a munkaviszonyával összefüggésben következett be, az teljes mértékben a munkáltató működési körén kívül esett.

[16] A felperes speratív jutalék iránti igényét szintén nem találta megalapozottnak az alperesi jutalékszabályzat 4.2. és 4.3. pontja alapján. E körben arra mutatott rá, hogy a szerződésállomány az alperesi biztosító és nem az üzletkötő tulajdona. Az alperesi szabályzat értelmében a perbeli jutalék kifizetésének feltétele az üzletkötő állományvédelmi feladatainak folytonos elvégzése, ehhez elengedhetetlen, hogy az üzletkötő folyamatosan azon a területen tartózkodjon, ahol a biztosítottak/szerződések vannak. A felperesnek b.-i áthelyezését követően már nem volt lehetősége arra, hogy ezt a munkát folyamatosan ellássa, B.-ről a ny.-i állomány folyamatos gondozása nem kivitelezhető még akkor sem, ha a felperes sokat tartózkodott Ny.-án. Mindezekon túl annak is jelentőséget tulajdonított, hogy a gazdátlan állomány más gondozónak való átadását rávezette az áthelyezési kérelemre az alperes, minderről a tájékoztatást is megadta. A felperes ennek figyelembevételével kérte áthelyezését, tehát a következményekkel tisztában volt. Mindezek okán nem volt jelentősége annak, hogy a felperes az új munkavégzési helyén milyen értékű szerződést kapott a gazdátlan állományból, így a perben kirendelt szakértő véleményében foglaltakat sem vette figyelembe, különös

tekintettel arra, hogy az az alperes adatszolgáltatásán alapult, ezért a jutalék, mint elmaradt munkabér iránti igényt is elutasította.

[17] A pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a 24. § (1) bekezdése szerinti pertárgyérték alapul vételével, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4/A. §-a szerinti perköltség viselésére, figyelembe véve a perben kifejtett ügyvédi munka mennyiségét és a hatályon kívül helyező végzésben megállapított összeget. A felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a feljegyzett illeték és előlegezett költség állam általi viseléséről rendelkezett a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. és 14. §-a alapján.

A felperes fellebbezése

[18] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával közbenső rész-ítéletben kérte megállapítani a perbeli baleset üzemi jellegének jogalapját, másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kérte utasítani, továbbá a speratív jutalék kapcsán meghozott elsőfokú döntés hatályon kívül helyezését, és e körben is új eljárás lefolytatását és új határozat hozatalát kérte, egyben perköltségére is igényt tartott.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen, iratellenesen, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg, a levont jogi következtetései megalapozatlanok, és nem tett eleget indokolási kötelezettségének sem.

[19] A 2012. január 28-i balesetével kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy az alperes nem vitatta azt, hogy D. nevű L. és tanúl az alperes üzletfele volt, és velük kapcsolatban az üzletkötői feladatokat ellátta. Mindezt igazolja az alperes által csatolt, általa kötött szerződéseket tartalmazó kimutatás is, amelyen szerepelnek a házaspár szerződései is (2 db). tanúl pedig tanúvallomásában megerősítette az üzleti kapcsolatot, aki ugyanis az elsőfokú bíróság értelmezésével szemben nem a látogatás üzleti jellegéről nem tudott nyilatkozni, hanem a baleset napján tett látogatás eredményéről. Ez a tanú perbeli meghallgatását megelőzően több, mint 3 évvel korábban tett közjegyzői nyilatkozatából is egyértelműen kitűnik. A látogatás egyéb körülményei kapcsán tett nyilatkozatai pedig a munkavégzés célú látogatás ténye szempontjából nem bírnak jelentőséggel. Annak sincs relevanciája, hogy D. nevű L. miért nem kívánta ügyfélként való megjelölését, mindez az ő halála okán már nem is deríthető ki. Mindez azonban a baleset üzemiségének megállapíthatósága szempontjából a tényszerű megítélést nem akadályozza. Azt sem lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a súlyos sérülése miatt folyamatos kórházi kezelés alatt állt, és emiatt nem lehet mulasztásként értékelni azt, hogy ezen üzleti látogatást értekezleten, vagy jelentésben sem említette. Így a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével az állapítható meg, hogy a D. nevű családnál munkakörébe tartozó üzleti célú látogatást tett kötetlen munkaideje alatt, innen lakására a legrövidebb útvonalon közlekedett, így balesete úti baleset. A baleset üzemi jellegének bizonyítottsága miatt indokolt a jogalap tekintetében a közbenső rész-ítélet meghozatala.

[20] A speratív jutalék iránti igény kapcsán hangsúlyozta, hogy üzletkötőként feladata volt az új szerződések megkötése és a meglévő szerződések, illetve partnerek gondozása, azaz az ún. állományvédelmi munka. Ennek ellenértékeként illette meg a fenntartási (speratív) jutalék, mint teljesítménybér mindaddig, amíg az adott biztosítási jogviszony fennállt. Munkaszerződése 2014. május 27. napjával módosult, amit az új és régi területi igazgatók, mint munkáltatói jogkört gyakorlók aláírtak. A B.-re költözés tényéből az elsőfokú bíróság azt a téves következtetést vonta le, hogy a ny.-i területhez kötődő állományvédelmi munkát nem volt képes ellátni, és így jogszerűen elvonhatta az alperes a munkabérét. Nem értékelte azonban az alperes által a belső levelezésből becsatolt azon okirati bizonyítékot, amelyből kitűnik, hogy a felek megállapodása és az illetékes alperesi vezetők álláspontja az volt, hogy megtarthatja a ny.-i szerződésállományt, amely után jutalékra jogosult. A levelezés igazolja, hogy az alperesi vezetők elismerték egymás közötti levélváltásukban, hogy ellátja a ny.-i ügyfélgondozási munkát, gyakorta hazajár és új szerződéseket is köt Ny.-án. Ugyanakkor volt területigazgatója nem tartotta célszerűnek ezen körülmény elismerését, féltve az alperes perbeli pozícióját. Ezen okirati bizonyítékok mellőzését az elsőfokú bíróság nem indokolta, ahogy azt sem, hogy miért fogadta el aggálytalanul az alperesi beadványt annak cáfolata ellenére, indokolási kötelezettségét teljeskörűen mellőzte.

[21] Álláspontja szerint az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a perben indítványára kirendelt szakértő a szakvéleményét nem készítette el, kizárólag az alperes által átadott hiányos adatállományt továbbította a bíróságnak. A jutalékra vonatkozó kereseti kérelem kapcsán az érdemi döntéshez nélkülözhetetlen lett volna a szakértői bizonyítás, mivel nem volt abban a helyzetben, hogy a keresetét alátámasztó adatokat szolgáltatssa, időközben munkaviszonya is megszűnt, az alperes pedig e körben többszöri felhívás ellenére sem nyújtotta be saját kimutatását. Az elsőfokú bíróság ítéletében nem indokolta meg, hogy miért mellőzte mindezen előzmények után a szakértői bizonyítást.

[22] Hiányosnak találta továbbá az elsőfokú ítéletet a perköltségről hozott döntés indokolása körében is, mert az a pertárgyértékre vonatkozó pontos utalást nem tartalmazta.

Az alperes fellebbezés ellenkérelme

[23] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján, és másodfokú perköltségére is igényt tartott.

[24] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg a tényállást és abból helyes jogi következtetésekre jutott, így ítélete jogszerű és megalapozott. Kiemelte, hogy a felperes fellebbezésében nem cáfolta azt az ítéleti megállapítást, hogy a balesettel kapcsolatos kereseti kérelem elutasításának elsősorban azért volt helye, mert a

munkaügyi perekre vonatkozó szabályok alapján eljáró elsőfokú bíróságnak nem volt lehetősége arra, hogy a társadalombiztosítási kifizetőhely által meghozott határozatokat, illetve cselekményeket vizsgálja. Hangsúlyozta, hogy a felperes a károkozó magatartást a fellebbezés felterjesztésének jogellenes elmulasztásában jelölte meg keresetpontosításában, ezért a baleseti táppénz és a táppénz különbözete összegének megfizetésére és a meghozott határozat megváltoztatására vonatkozó kereseti kérelmét jogerősen elutasítotttnak kell tekinteni.

[25] Kiemelte továbbá, hogy a felperes álláspontja a baleset üzemiségével kapcsolatosan is helytelen, annak a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége, hogy D. nevű L. és Cs. a biztosító üzletfelei voltak-e - amely tényt egyébként sem vitatott - mivel a perben azt kellett vizsgálni, hogy a felperes a balesetet megelőzően munkát végzett-e. Ez utóbbit pedig mindvégig vitatta az elsőfokú eljárás során. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy tanúnál tanúvallomása alapján mindez volt megállapítható, mivel a tanú nem vett részt a megbeszélésen, ebből az következik, hogy a felperes nem tudta alátámasztani állítását a munkavégzés kapcsán, így az üzemi baleset feltételei nem álltak fenn.

[26] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nyilatkozatait rendszeresen megváltoztatta és szavahihetősége is kétségbe vonható, a fellebbezésében is kicsinyíteni kívánta azon magatartását, hogy a munkáltatóját, mint társadalombiztosítási kifizetőhelyet meg akarta téveszteni annak érdekében, hogy baleseti táppénzben részesülhessen. Rámutatott, hogy a felperes igényét először 2012. július 4-én kívánta érvényesíteni munkáltatójával szemben, fél évvel a baleset után azonban nem lehetett olyan bódult állapotban, amely megakadályozta annak jelzésében, hogy a D. nevű családnál is munkát végzett. Ezen túl kiemelte, hogy továbbra is hiányoznak a kártérítési kötelelem elemei, amely szintén a kereseti kérelem elutasítását eredményezi.

[27] A fenntartási jutalékkal kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a fellebbezésben egyáltalán nem fejtette ki a felperes, hogy mire alapozza azon állítását, hogy B.-re költözését követően is képes lett volna ellátni a ny.-i állományát. A fellebbezésben helytelenül hivatkozott a felperes arra, hogy jogosult lett volna állományát megtartani, a jutalékszabályzat 4.3. pontja alapján ugyanis azon szerződésállomány fenntartását is át lehet ruházni, amelynek jogosultja nem az adott egységnél van. fiókgazgató akkori fiókgazgatónak az áthelyezéskor az állomány átörökítése körében tett nyilatkozatát jogilag releváns nyilatkozatnak kell elfogadni, annak bizonyító erejét nem csökkenti, hogy mindazt sajátkezüleg vezette rá a kérelemre. Továbbá a felperes a 2014. augusztus 19-én kelt, a hálózati igazgatónak írt levelében elismerte, hogy az áthelyezés kapcsán kérelme nem tartA.zta az állomány további kezelését. A 2016. június 1-jei hatályú szerződéses állomány átörökítés a felperes által is hivatkozott levelezés alapján történt, és igazolja annak megtörténtét, egyben cáfolja a felperesi követelés jogalapját.

[28] Álláspontja szerint a fellebbezéssel ellentétben az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy miért mellőzte a szakértői bizonyítást, annak pedig nincs jelentősége, hogy a felperes új munkavégzési helyén milyen értékű szerződést kapott a gazdátlan állományból, e körben

szakértői véleményre nem volt szükség. A felperes ugyanakkor nem vezette le, hogy a munkáltatója által szolgáltatott adatokat miért találja hibásnak, így kifogása e körben sem lehet megalapozott. Az elsőfokú bíróság a perköltség vonatkozásában teljeskörűen eleget tett indokolási kötelezettségének, erre is helytelenül hivatkozik a fellebbezés.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[29] A fellebbezés alapos.

[30] A keresetindításkor hatályos Pp. 22. § (2) bekezdése értelmében a közigazgatási és munkaügyi bíróság hatáskörébe tartoznak a közigazgatási perek, valamint a munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó perek. A másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy a felperes a baleseti táppénz különbözeti, illetve a baleseti járadék iránti igényével összefüggésben nem az alperes által hozott társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát kérte a Pp. XX. fejezete szerinti eljárásjogi szabályok alkalmazásával, hanem arra hivatkozott, hogy az alperes mulasztása, a fellebbezéssel összefüggő felróható eljárása - a közigazgatási határozat elleni fellebbezés felterjesztésének elmulasztása - miatt érte kár, elesett a hivatkozott társadalombiztosítási ellátásoktól. Ezért az üzemi baleset elismerése esetére őt megillető ellátások és a keresőképtelenség idejére ténylegesen kifizetett táppénz különbözetét, illetve az elmaradt járadék összegének a megfizetését kérte. Keresetét ugyan az Mt. 174. §-ára alapította, ugyanakkor az általa megjelölt sérelmezett magatartás nem a munkáltató munkaviszonnyal összefüggő magatartásával áll összefüggésben, hanem az a hatóságként történő eljárásának a támadását jelenti.

[31] A felperes maga is hivatkozott a 12.M.70.008/2020/14. számú beadványában a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak és a társadalombiztosítás szerveinek állami felügyeletéről szóló 1998. évi XXXIX. törvény 9. §-ára. Ennek (1) bekezdése értelmében minden munkáltató, amely legalább 100 társadalombiztosítási ellátásra jogosult személyt foglalkoztat, köteles gondoskodni törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott társadalombiztosítási és egyéb feladatok ellátásáról, ennek érdekében társadalombiztosítási kifizetőhelyet hoz létre vagy e feladatok ellátására más, kifizetőhelyet fenntartóval megállapodást köt. A központosított illetményszámfejtést végző illetményszámfejtő hely társadalombiztosítási kifizetőhelyként működik. Ennek értelmében a felperes által vitatott határozat meghozatalakor - 2014. 06. 27-én - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) szabályai alapján járt el a munkáltató (foglalkoztató), mint kifizetőhely, amit a határozat indokolása kifejezetten rögzített is.

[32] A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:548. § (1) bekezdése szerint közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával, vagy annak elmulasztásával okozták és a kár rendes jogorvoslással, továbbá közigazgatási perben nem volt elhárítható. Ez az alperes 2014. évi mulasztására alapított igény az akkor irányadó jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel - közigazgatási per indítása nélkül - polgári bíróság előtt érvényesíthető.

[33] Ugyanakkor a Pp. 349. § (3) bekezdése szerint a munkavállaló és a munkáltató közötti, a munkaviszonnyal közvetlen kapcsolatban lévő jogra alapított igény munkaügyi perben is érvényesíthető és a perbeli esetben az alperes társadalombiztosítási kifizetőhelyi „minősége” kifejezetten a felek között fennálló foglalkoztatási jogviszonyon alapul. Az elsőfokú bíróság eltérő álláspontja miatt azonban nem az előbbiek szerint bírálta el a felperes keresetét, holott a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján kellett volna eljárnia. A perre irányadó Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében ugyanis a bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe - kártérítés esetében jogcímhez kötöttség nélkül - és a felperes ezen kereseti kérelmét tartA. szerint közigazgatási jogkörben okozott kár miatt előterjesztettként kellett volna a munkaügyi perben kapcsolt igényként elbírálni, és nem munkavégzéshez kapcsolódó munkáltatói kárfelelősségként vizsgálni. Ezért az elsőfokú döntés e körben érdemi felülbírálatra alkA.tlan.

[34] A speratív jutalékkal kapcsolatban is alaposnak találta az ítéltábla a fellebbezést. A peradatok szerint a felperes 2014. június 1-jei hatállyal került át az alperes b.-i szervezeti egységéhez, a munkavégzés helyének változása mellett is állította, hogy a korábbi, azaz a ny.-i szervezeti egységben történő munkavégzés során kötött szerződéseit folyamatosan gondozta. A perbeli időben hatályos jutalékszabályzat 4.3. pontja rendelkezik a fenntartási jutalék jogosultság átruházásáról, amely úgy szól, hogy a régióigazgató jogosult gazdátlan szerződésállományt fenntartásra kiadni. Arról is rendelkezik, hogy amennyiben egy biztosítással kapcsolatban intervenciós feladatok merülnek fel és az adott szerződésnek nincs fenntartási jutalék jogosultja, vagy nem az adott egységnél van, akkor a régióigazgató a szerződést átruházhatja.

[35] Az előbbiek miatt az elsőfokú bíróság tehát helyesen tájékoztatta a feleket arról, hogy a bizonyítási teher a szabályzat alapján a felperesen volt, neki kellett azt bizonyítania, hogy a korábban kötött szerződések gondozását a munkavégzési helyének változása ellenére is ellátta. E kereseti kérelemmel összefüggésben azonban az elsőfokú bíróság elmulasztotta a felperes részletes személyes meghallgatását, és nem állapított meg tényállást a felperes állománygondozási tevékenysége vonatkozásában, kizárólag az átörökített szerződések darabszámát rögzítette, azt is pontos időpont nélkül. Ezért egyáltalán nem áll rendelkezésre peradat arra nézve, hogy a felperes valóban gondozta-e és ha igen akkor pontosan hogyan a korábbi szerződéseket, ez esetben hány darab szerződés maradt meg a korábbi szerződésekből, vezetett-e erről valamilyen nyilvántartást, beszámolt-e az alperesnek az értekezleteken ezekről. Nem nyilatkoztatta az elsőfokú bíróság az alperest a szerződéseket átvevő munkavállaló személyére nézve sem, az alperes ugyanis arra hivatkozott, hogy ezeket a szerződéseket egy másik munkavállalóra átruházta, de az átvevő személyére, ennek pontos menetére, részleteire az alperes tényelődást egyáltalán nem tett, az elsőfokú bíróság alperes a felek nyilatkozatai közötti ellentmondást nem oldotta fel, tényállást e körben sem állapított meg.

[36] Figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság a 2015. decemberi, 2016. januári, felek közötti levelezést is, amit a régióigazgatók folytattak arról, hogy a felperes lát-e el

állományvédelmi munkát. Önmagában ebből a levelezésből az összecszerűsége, illetve arra, hogy ez miként, hogyan történt, még nem lehet pontos következtetést levonni, arra azonban tartA.z nyilatkozatot a felperes új, b.-i felettesétől, hogy a felperes a régi (ny.-i) ügyfelekkel tartja a korábbi kapcsolatot. Megjegyzi az ítéltábla azt is, hogy az iratok között található olyan alperesi nyilatkozat is, hogy a felperes a korábbi szerződéseket megszüntette és a régi ügyfelekkel új szerződéseket kötött. Továbbá a felperes úgy nyilatkozott, hogy folyamatosan visszajár Ny.-ra dolgozni, az ügyfelek őt keresték és felettese is utasították pl. díjhátralékos ügyintézésre. Mindezeket a kérdéseket az elsőfokú bíróságnak tisztázni kellett volna, enélkül megalapozott döntés nem hozható a speratív jutalék körében sem.

[37] Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[38] Az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 3. és 5. pontjában foglaltak alapján a bizonyítás jelentős terjedelmű kiegészítése azt indokolta, hogy a szükséges további eljárási cselekményeket az elsőfokú eljárás keretein belül folytassa le a bíróság.

[39] A megismételt eljárásban egyrészt az elsőfokú bíróságnak a felperes kereseti kérelmében megjelölt, az alperes 2014. júliusi mulasztására alapított, közigazgatási jogkörben okozott kártérítési igényét kell elbírálni és vizsgálni, hogy az alperes, mint kifizetőhely esetleges jogsértése megállapítható-e és az mennyiben értékelhető a felperes károsodásához vezető jogellenes, felróható magatartásként. E körben azonban arra is rámutat a másodfokú bíróság, hogy a peradatok szerint az alperes, mint kifizetőhely a 123 számú, 2012. 07. 26-án kelt határozataival a baleseti táppénz iránti igényt és a baleset üzemi jellegének elismerését is elutasította, majd 2 évvel később született a kereset alapjául hivatkozott 456 számú úti- üzemi baleseti jelleget elutasító alperesi határozat. E határozatok egymáshoz való viszonya is tisztázandó figyelemmel arra, hogy ugyanazon kérelem kapcsán hozta meg határozatait az alperes és az iratok között fellelhető a felperes 2012. augusztus 14-én kelt fellebbezése is. Másrészt a felperest részletesen meg kell hallgatni az áthelyezése utáni állományvédelmi tevékenysége vonatkozásában, majd az elmondottakra az alperest nyilatkoztatni kell. A tényállás tisztázásához a korábban ismertetteknek megfelelően fel kell hívni a feleket a bizonyítási indítványaik előterjesztésére, alapvetően tehát a bizonyítás a felperest terheli, de természetesen az alperes is előterjeszthet bizonyítási indítványt saját állításai alátámasztására és a felperesi állítások cáfolatára a Pp. 164. § (2) bekezdése értelmében. A jogalap tisztázását követően az összecszerűség kérdésében szakértő kirendelésére vonatkozó indítvány esetén arról a bíróságnak döntenie kell és a bizonyítás elrendelése esetén az alperes által a szakértőnek átadott adatállomány „adatkinyerésnek” nem minősül, illetve a kirendelés mellőzését az eljárást befejező határozatban indokolni kell. Csak az így lefolytatott bizonyítási eljárást követően a tényállást megállapítva lehet állást foglalni a felperes keresetének megalapozottságáról.

[40] A másodfokú bíróság a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította a felek másodfokú eljárás során felmerült perköltségét, melynek mértéke a fellebbezéssel vitatott 3.532.632 Ft alapul vételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésének és az alperes esetében a 4/A. § (1) bekezdésének megfelelő összeg. Az ítéltábla a felperes 2. § (1) bekezdése szerinti összeget az említett összegre mérsékelte arra figyelemmel, hogy a felperes egy beadványt szerkesztett és a másodfokú bíróság egy tárgyalást tartott. A másodfokú perköltség viselése kérdésében az elsőfokú bíróságnak kell határoznia.

[41] Jelen másodfokú eljárással az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51. § (1) bekezdése alapján a megismételt eljárásra tekintettel illetékfizetési kötelezettség nem merült fel, így az ítéltábla e körben mellőzte a határozathozatalt.

Budapest, 2021. június 3.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.

előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla

bíró